

สภาพและปัญหาของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน
กรุงเทพมหานคร

นางสาวดวงใจ อรุณทัต

ศูนย์วิทยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-955-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019622

147115139

STATE AND PROBLEMS OF EDUCATIONAL MEDIA CENTERS
OF PRIVATE SCHOOL CLUSTERS, BANGKOK METROPOLIS

MISS DUANGJAI ARUNTAT

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN `974-582-955-2

ดวงใจ อรุณทัต : สภาพและปัญหาของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร
(STATE AND PROBLEMS OF EDUCATIONAL MEDIA CENTERS OF PRIVATE SCHOOL
CLUSTERS, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. วิรุทธิ์ สิลลาพฤทธิ
145 หน้า. ISBN 974-582-955-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียน
เอกชน กรุงเทพมหานคร ในด้านบุคลากร สถานที่ตั้ง การบริหาร สื่อการศึกษา การบริการและงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของศูนย์สื่อการศึกษาในด้านบุคลากร มีคณะกรรมการบริหาร, คณะทำงาน
และคณะที่ปรึกษาในบางศูนย์ เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ในศูนย์เป็นบุคลากรของโรงเรียน ซึ่งมา
ปฏิบัติงานในเวลาทำการ ในด้านสถานที่ตั้ง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่สำนักงานของกลุ่ม มีห้องเก็บสื่อแต่ไม่มีห้อง
ของศูนย์สื่อโดยเฉพาะ ในด้านการบริหาร มีการวางแผนงานของศูนย์ มีการปฏิบัติงานตามแผน แต่ไม่มี
ประเมินผลการปฏิบัติงานจากผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ด้าน
สื่อการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นสื่อวัสดุพิมพ์ คุณภาพปานกลางและไม่เพียงพอ การบริการไม่ค่อยมีการ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริการของศูนย์ ผู้บริหารสนับสนุนงานบริการโดยส่งเสริมให้ครูใช้บริการของ
ศูนย์ แต่ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้บริการและส่วนมากที่ใช้ คือ บริการยืมสื่อ และงบประมาณส่วนใหญ่จะได้อา
จากงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและกลุ่มโรงเรียน
2. ปัญหาของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านบุคลากรที่มีปัญหาน้อย คือบุคลากร
ที่มาปฏิบัติงานมีภาระหรือมีงานประจำที่ต้องทำซึ่งมีผลต่อการทำงานของศูนย์ ด้านสถานที่ตั้ง เกี่ยวกับ
ความเป็นศูนย์กลางของที่ตั้งและความสะดวกในการเดินทางไปศูนย์มีปัญหาน้อย การบริหารมีปัญหาน้อยใน
เรื่องของการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สื่อ ความเหมาะสมของคณะกรรมการบริหารศูนย์และ
ความชัดเจนในการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงาน ด้านสื่อการศึกษา มีปัญหาน้อยในเรื่องสมาชิก
ในกลุ่มโรงเรียนเพราะมีหลายระดับ และสื่อบางชนิดราคาแพงมีผลต่อการจัดซื้อ การบริการ มีปัญหาใน
ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ส่วนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นมีปัญหาน้อย

ภาควิชา ..... ไลศทัศนศึกษา
สาขาวิชา ..... ไลศทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C343099 : MAJOR AUDIO - VISUAL EDUCATION

KEY WORD: STATE/PROBLEMS/PRIVATE SCHOOL CLUSTERS/EDUCATIONAL MEDIA CENTERS/
ADMINISTRATORS

DUANGJAI ARUNTAT : STATE AND PROBLEMS OF EDUCATIONAL MEDIA CENTERS
OF PRIVATE SCHOOL CLUSTERS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. VIROON LEELAPRUTE 145 pp. ISBN 974-582-955-2

The purposes of this research were to study the state and problems of educational media centers of private school clusters, bangkok Metropolis in personnel, location, administration, deucational media, service and budgets.

The results of this research were as follows:

1. On personnel, present state of some educational media centers had administration staffs, working staffs and consultants in some centers. The officers who were responsible for the jobs in the centers were personnels of the schools who worked on office hour. On locations, most of locations were on private school cluster offices. There were rooms for media keeping but without specific media centers. On administration, the administrators had their plans and they worked following the plans but did not evaluate the work outcomes of administrators or authorities on Office of The Private Education Commission. Most of educational media were printed materials with medium quality and inadequate amount. Most of educational media centers did not inform their services. The administrators encouraged teachers to request the services but most of the teachers did not do. Most of requests were media requests. Most of budgets were supported by Office of The Private Education Commission and school clusters.

2. The educrtional media centers of private school clusters had less problems in personnel, the problems were the officers having their routines which effected to the works of the centers. On location, there were less problems on location centers and route convenience for service. On the evaluation of work outcomes, the appropriateness of the committees and clarity of responsibility assignment. There were some problems on educational media in private school clusters members because they were on many levels, some of the media were expensive which effected to purchasing. On service, there were some problems in public relation. For budgetting on media purchasing, had less problems.

ภาควิชา..... ใสคทศนศคคชา

สาขาวิชา..... ใสคทศนศคคชา

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *Omkr Osmitr.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sue' 31.12*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์วิรุทธิ์ ลีลาพทธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะแนวทางในการเรียบเรียง ให้คำปรึกษาคอยติดตามงานวิจัยนี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุกร สุวรรณาศรัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขไลหาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง และ ดร.จรัส นองมาก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กัลยาณี จักขุรักษ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเซมะสิริอนุสสรณ์ ผู้ให้โอกาสในการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์อำนวยการ เฉลยชัยศรี อาจารย์มัลลิกา ยวนะเดมิย์ และอาจารย์กมล บุชบา ที่ช่วยในการตรวจแก้ไขแบบสอบถาม แนะนำเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และการพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ถ้อยคำสนวนภาษา

ท้ายสุดขอกราบขอบคุณพ่อและแม่ผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคอยห่วงใยผู้วิจัยตลอดมา

ดวงใจ อรุณทัต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	9
ภูมิหลังของการศึกษาเอกชน.....	9
การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.....	10
การแบ่งส่วนราชการ.....	11
การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน.....	15
การจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน.....	17
บุคลากร.....	21
สถานที่ตั้ง.....	24
การบริหาร.....	25
สื่อการศึกษา.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การบริการ.....	36
งบประมาณ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	98
วิธีดำเนินการวิจัย.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	122
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	123
จดหมายขอความร่วมมือ.....	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบสอบถามผู้บริหาร.....	125
แบบสอบถามครู.....	132
แบบสอบถามเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบในศูนย์สื่อ.....	137
ประวัติศูนย์วิจัย.....	145

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามประเภทของผู้ตอบ.....	51
2 จำนวนแบบสอบถามที่แจก ที่ได้รับคืน และแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ จำนวนตามประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
3 ร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำนวนตามสถานภาพ.....	56
4 ร้อยละของครูในโรงเรียนเอกชน จำนวนตามสถานภาพ.....	58
5 ร้อยละของเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ในศูนย์สื่อจำนวนตามสถานภาพ.....	60
6 ร้อยละของสภาพปัจจุบันในด้านบุคลากร ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
7 ค่าเฉลี่ยของจำนวนบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ จากคำตอบของ ผู้บริหารของศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน.....	64
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในด้านบุคลากรของ ศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน.....	65
9 ร้อยละของสภาพปัจจุบันด้านสถานที่ของศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหา ในด้านสถานที่ ของศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน.....	69
11 ร้อยละของสภาพปัจจุบันในด้านการบริหาร ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริหาร ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	ร้อยละของสภาพปัจจุบันในด้านสื่อการศึกษา ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม..... 75
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในด้านสื่อการศึกษา ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน..... 79
15	ร้อยละของสภาพปัจจุบันในด้านการบริการ ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม..... 81
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริการ ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน..... 74
17	ร้อยละของสภาพปัจจุบันในด้านงบประมาณ ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน จำนวนตามผู้ตอบแบบสอบถาม..... 85
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาในด้านงบประมาณ ของศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน..... 88
19	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านบุคลากร..... 89
20	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านสถานที่ตั้ง..... 91
21	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อศึกษากลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านการบริหาร..... 93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และ เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านวัสดุอุปกรณ์สื่อการศึกษา.....	94
23	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และ เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านการบริการ.....	96
24	ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และ เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบหน้าที่ใน ศูนย์สื่อการศึกษา กลุ่มโรงเรียนเอกชน ในด้านงบประมาณ.....	97

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย